

Terítéken a kortárs ékszer

Vági Flóra és Lőrincz Réka ékszerbemutatói
a budapesti Design Héten és a rigai Putti Művészeti Galériában

Vági Flóra:

**Perroquet – brass
(tányéron szervírozva) /**

Flóra Vági:

**Perroquet. Brooch
(served on a plate)**

[2015] *papír, pigment,
ezüst, acél, színezett,
montírozott, vegyes
technika / paper,
pigment, silver, steel,
coloured, mounted,
miscellaneous
techniques*
[10x4x2 cm]

Fotó: Vági Flóra

■ 2015 ősze bővelkedett kortársékszer-kiállításokban, ami örömmel töltötte el a terület szerelmeseit és tágabb érdeklődői körét. Ez annál is inkább örömdetes, mert az egyedi és kisszériás – iparművészek által jegyzett – kortárművészeti és designékszerekre szakosodott galériák jellemzően aligha egy-egy szezonális kiállítással szoktak jelentkezni. Ezzel szemben tavaly ősszel a budapesti Design Hét mondhatni standard ékszerkiállításai mellett novemberben új hagyomány indult útjára az Ékszerek Éjszakája keretében, mely az említett ékszer-szcéna tradicionális jelenlétét egy estére megsokszorozva több mint harminc helyszínnel és programmal várta az érdeklődőket. És akkor sorolhatnánk a karácsonyi tárlatokat is...

Mindezek mellett még nem említettük a terület hazai szereplőinek külföldi kiállításait. Nos, ezen sorból, e helyütt két művésztől szeretnék szólni, és

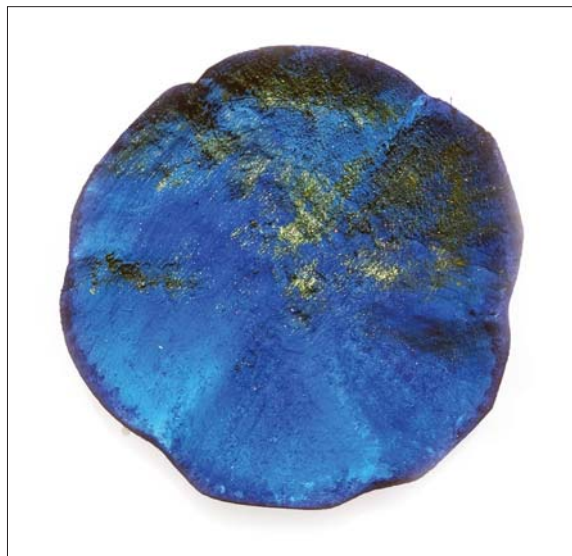
kiállításairól, melyek nemzetközi mércével is kiugró jelentőségűek.

Vági Flóra designheti kiállítási meghívója a Déli pályaudvar I. vágányára szolt szeptember 24-én este hét órára. Igencsak rendhagyó helyszín egy ékszerkiállításra!

A vágányon kevés vagonos, rövid szerelvény állt; étkezőkocsijának felszállólépcsőjét az esteledő peronon vörös szőnyeg jelezte. Az előre regisztrált vendégek felszállva helyet foglaltak az egyszersmind modern, másfelől békebeli luxust árasztó, elegáns étkezőkocsi-enteriőr egyik megterített, fehér abroszos

**Vági Flóra: Nenuphar bleu – brass /
Flóra Vági: Nenuphar Bleu. Brooch**

[2015] *fa, pigment, ezüst, acél, faragott, festett, színezett,
montírozott / wood, pigment, silver, steel, carved, painted,
coloured, mounted* [Ø 7 x 2,5 cm]

Fotó: Vági Flóra

asztalánál. Kisvártatva az elegáns formaruhájú pincérek jóvoltából ingyenc falatkákkal teli tányérok kerültek az asztalokra, míg a poharakba választott italok töltődtek. Rövidesen divatbemutatót idéző ékszershow vette kezdetét: a pincérek az elegáns fehér tányérokon Vági Flóra ékszereit „szolgálták fel”, azaz vitték körbe az étkezőkocsi folyosóján a közönség (maximálisan 44 fő) csodálatára. A vendégek az asztalokon elhelyezett menüből követhették nyomon a bemutatót: *Entrée* címszó alatt elsőként egy-egy tányéron szervírozott gyűrűkkel vonultak fel a pincérek, meg-megállva, egy-egy asztalnak odamutatva az „ ingyenc fogást”, majd az *Aperitifek* sorában remekbe szabott brossok következtek hasonló rendszer szerint... *Piat Principaux* címszóval további brossok követték egymást, míg végül a *Dessertet* karkötők és nyakékek sora zárta. Az ékszerek enyhén szólva rendhagyó prezentálását az eddig rejtőzködő művész meghajló bevonulása zárta a közönség hálás tapsának kíséretében, akárcsak a divatbemutatók világában. A ’mindent a szemnek...’ show darabjait a szerelvény egy másik – kvázi szalonként működő – kocsijában továbbra is a tányérokra, immáron közletről is meg szemléltették, avagy fel is próbálhatták az érdeklődők, miközben a művésszel is mód nyílt az eszmecsereére. Briliánsan kitalált és koreografált prezentáció. Élmény a javából!

Az ékszerek anyaghasználata – döntően a fa és a papír (azaz könyv) –, illetve formavilága a megszokott, ami Vági Flóra védjegyeként egyedi, így könnyen azonosítható stílust jelöl. Am az ismerős stílusú darabok mellett számos újdonsággal találkoztunk. Az egyik a festés. A korábban jellemzően élénk, tiszta színekkel festett fa, illetve papír ékszerek ezúttal változatos új festésmódjaikkal és pigmenteszórásaikkal hol irizáló hatással, hol derengő aranyozással selymesen tárták fel színeiket a félhomályos enteriőrben. A másik a forma. A már ismert korábbi kifűrészelt sorozatok új darabokkal gazdagodtak. A technika természetéből fakadóan – ez egyébként a művész többi tárgytipusára is igaz – nemigen képzelhető el két egyforma darab. Persze színeikben is különböznek. Találhattunk ugyanakkor a japán tárgykultúrából ismerős letisztultságú darabokat is, melyek Vági Flóra organikusabb formavilágú tárgyai mellett szembeötlőek voltak. A papír anyagú brossok sorában újdonságként fedeztük fel a hajtincsre, avagy tubusból kinyomott (festék)pasztára emlékeztető darabokat. A szögletes elemekből képzett nyakékek esetében pedig a „szemek” térbeli kimozgatásával játszik a művész.

Vági Flóra:
Or et chocolat – bross / Flóra Vági:
Or et Chocolat. Brooch
 [2015] *ébenfa, akrilfesték, 18 karátos arany, acél, faragott, festett, aranyozott, montírozott / ebony, acrylic paint, 18ct gold, steel, carved, gilded, mounted*
 [6x4x2,5 cm]

Lőrincz Réka
és Vági Flóra
Laikmetigā pagātne –
Contemporary Past
című kiállítása (részlet)
/ View of Réka Lőrincz's
and Flóra Vági's
exhibition

Laikmetigā pagātne—
Contemporary Past
[Mākslas galerija
Putti / Art Gallery
Putti, Rīga, 2015]

Fotó: Girts Gierts

←

Vági Flóra:
Seanemone Rouge –
bross / Flóra Vági:
Seanemone Rouge.
Brooch
[2015]

*papír, hideg zománc,
pigment, ezüst, acél,
montírozott, vegyes
technika / paper,
cold enamel, pigment,
silver, steel, mounted,
miscellaneous
techniques*
[12x10x2 cm]

Miniatúr szoborpark – az asszociáció nem véletlen. Noha megszokott toposz az ékszerek viszonylatában szobrászati párhuzamokat vonni, ám e tárgyak esetében ez kiemelten igaz. (Az alkotó inspirációiról árulkodik, hogy jelenleg szobrász szakon folytat DLA-tanulmányokat a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán.)

Vági Flóra életútjában az ékszerészszakmai körökben per „Práter utca” néven ismert szakiskola (a Budapesti Szolgáltató és Kézművesipari Szakképző Iskola, ahol a többi között az ékszerkészítés ágait oktatták/oktatják) elvégzése után nemzetközi vándorévek következtek. Ez alatt az idő alatt az ötvösségéről híres mexikói város, Taxco, majd a firenzei Alchimia fogalomszámába menő művészeti egyeteme, végül a londoni Royal College of Art egyetem, azaz a világ, illetve Európa top művészeti iskolái jelentették a stációkat, ahonnan kellő tehetséggel és szorgalommal

viszonylag simán ível felfelé egy művész pályája. Ezt Vági Flóra nemzetközi karrierje is fényesen igazolja, fiatal kora dacára munkái a világ számos élvonalbeli galériájában és több közgyűjteményben megtalálhatók, munkáiért világszerte gyűjtők versengenek. Legnagyobb szerencsénkre az utóbbi három évben már idehaza is rendszeresen kiállít.

E kiállítás/ékszerszow/performance – valljuk meg, nem könnyű a prezentálás műfajának meghatározása sem – egyben a helyszínül szolgáló frissen felújított, különleges vasúti szerelvény bemutatását, illetve promotálását is szolgálta; részt erre tekintettel még további három alkalommal ismétlődött meg a bemutató a további érdeklődők számára. A Continental Classic Express néven indult vállalkozás céges és baráti rendezvények, azaz exkluzív utazások számára kíván különleges élményt nyújtani, ahol a magas minőségű design minden részleten visszaköszön. A vállalkozás

fiatal vezetője kérte fel a művészt e rendhagyó ékszer-show megrendezésére. Igazán szerencsés helyzet, főképpen nekünk, művészfogyasztóknak! Arról nem is beszélve, hogy sem hazai, sem nemzetközi viszonylatban nem tudok hasonlóan invenciózus helyszínválasztásról az ékszerműfaj prezentálása területén. E tekintetben tehát bizonyára történelmet írt e különös művészeti esemény.

Egy másik, ezúttal letterszági tárlatra is szeretném felhívni a figyelmet. A helyszín a rigai Putti Művészeti Galéria (Mákslas galerija Putti / Art Gallery Putti). A méretes (cca. 200 négyzetméter) belső kiállítóterrel rendelkező belvárosi kortárs művészeti galéria előszeretettel rendez ékszerkiállításokat, sőt mondhatni, ez az elsődleges profilja. A felső tízezerre pozicionált galéria megnyitóján hazánk rigai nagykövet asszonya, Müller Adrienn tartott nyitóbeszédet, s ahol miniszterek, nagykövetek, exállamelnök és más prominensek tolongtak, sztárolták művészeinket: Lőrincz Rékát és Vági Flórát... Ritka alkalom ez hazai művészeti és designkörökben.

A kultúrdiplomáciai beágyazottságú felkérés a rigai

Fotó: Talabér Géza

**Lőrincz Réka:
Ékszerkonzerv II. /
Réka Lőrincz:
Jewel Can, II**

[2015] *konzervdoboz,
régí arany és ezüst
ékszerek, gyémánt,
smaragd, aranyozott,
montírozott,
ragasztott / can,
old gold and silver
jewels, diamond,
emerald, gold-plated,
mounted, glued*
[3,5 x Ø 5 cm]

nagykövetségtől érkezett Lőrincz Rékához, aki a finisben szervezte be barátjánőjét... – ennyi elég is a műhelytitkokból.

A galérián belüli installációt egy, a galéria által delegált színházi díszlettervező álmodta és valósította meg művészeinkkel egyeztetve; a kiállított ékszerek különféle méretű és formájú sötétszürke kubusok látzólag esetlegesen térbe rendezett elemein kaptak helyet.

A nemzetközi kortársékszer-kiállítások világában ismerős szemlélők lépten-nyomon tapasztalhatják, hogy a művészek igyekeznek kerülni a hagyományos vitrinek világát. Ennek a kortárs művészetben gyökerező miértjeire most nem térnék ki, ám e jelenség jegyében mindkét most említett művészeti eseménynél találkozunk ennek különféle megnyilvánulásaival: így vagy úgy rendhagyó prezentálási módokkal.

A rigai tárlat anyagát Vági Flóra részéről – a hirtelesen jött beugrás okán – alapvetően a Design Héten debütált, fentebb említett tárgyak tették ki. Lőrincz Réka hónapok óta e kiállításra készült, így döntően vadonatúj tárgykollekcióval jelentkezett. Nem is akármilyen darabokkal! Az ékszerek mellett objekteteket is kiállított, mint ezt már többször is megtette az utóbbi

Fotó: Talabér Géza

**Lőrincz Réka: Let's go!
– brass / Réka Lőrincz:
Let's go! Brooch**

[2015] *régijáték-elem,
gyöngy, ezüsttel
montírozott,
vegyes technika /
readymade toy parts,
pearl, silver mounted,
miscellaneous
techniques*
[6x2,5x2,5 cm]

időben. Ékszerekkel foglalkozó művészettörténész-ként évek óta igyekszem figyelemmel kísérni Lőrincz Réka munkásságát, mely egyértelműen az art irányában alakul, noha korábban fémműves tervezőként végzett a MOME (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem) mesterszakán. Ergo kézenfekvő lett volna, hogy

a design irányába fordulva, annak keretrendszerében hozza létre munkáit, miként ezt a legtöbben tették/teszik. Nem így tett, s mára elért nemzetközi sikerei őt igazolták. Ékszerei a pop-art legjobb hagyományait idézik, miközben ízig-vérig a mának szólnak, még hozzá erős társadalomkritikai éllel. Ugyanakkor

Lőrincz Réka:
Soda – objekt /
Réka Lőrincz:
Soda. Object
[2015]

*szódászifon, gyöngy,
vegyes technika,
magasság: 35 cm /
soda-water siphon,
pearl, miscellaneous
techniques,
height: 35 cm*

Fotó: Talabér Géza

Fotó: Halabér Géza

karikatúraszerűen telve vannak bájjal és humorral, ami mindenkor derűre fakaszt. Tapasztalatból tudom, hogy amikor feleségem Lőrincz Réka ékszereit viseli, a kezdeti rácsodálkozást mindig mosoly követi környezetéről, s ez üdítően hat a gyakorta frusztráló hétköznapi szürkeségében.

Munkamódszerében különös éberséggel gyűjti tárgykultúránk különféle megszokott és visszaszárt tárgyait múltunkból és jelenünkből egyaránt, s ezek felhasználásával, eseti társításával bámulatos találékonysággal hozza létre munkáit. Egyfajta ma divatos recycling ez, de magas művészeti szinten. A hagyományos ötvös-, illetve fémművestechnikák gyakorta észrevétlenül bújnak meg az első látásra meglepő végeredményekben; nem ezek dominálják a tárgyakat, hanem a létrejövő mondanivaló, amely nélkül nincs Lőrincz Réka-tárgy. Az elmúlt években önálló stílust teremtett, mely unikális a hazai porondon, miként a nemzetköziben is egyedi stílust képvisel. Munkái után

nagy a kereslet hazai és nemzetközi gyűjtői körökben egyaránt. Lemérhető ez azon is, hogy évek óta számos külföldi galériában állít ki, s egyre inkább kezd felfigyelni rá a nemzetközi ékszer-szcéna. Művészi vénáját a már említett objektjei is illusztrálják, melyek ékszereihez hasonló stílusban fogannak: gyöngysugarat spriccelő szódászfifon, gyöngyszemekkel feltöltött húsdaráló, mely gyöngysorokat passzíroz ki magából... (az utóbbi ugyan a rigai kiállításra készült, de végül a budapesti Filter Galéria ötödik, jubileumi tárlatán kötött ki) – igencsak invenciózus, szinte a megszületésük pillanatában klasszikussá váló műtárgyak.

Laikmetīgā pagātne / Contemporary Past (Kortárs múlt) – a címválasztás, noha eltérő módon, ám mindkét művész munkáira igaz szimbolikus kategória. Vági Flóra kedvelt alapanyagait jellemzően régi könyvek és fadarabok jelentik, melyek neki köszönhetően új minőséggel lényegülnek művészetté az ékszerek jelen viselői számára. Lőrincz Réka ugyancsak új minőséggel, és persze jelentéssel ruházza fel a sokszor eredetileg eltérő funkciójú tárgyait, különféle kiindulási anyagait, melyek a keze nyomán műtárgyként hirdetnek új művészi ideát. A trafikok hajdani műanyag játékaiknak fragmentumaiból, Barbie-kellékekből, konzervdobozokból Swarovski kövekkel, gyöngyökkel, régi ékszerekkel és megannyi további invencióval át-lényegített műtárgyak jól illusztrálják a tárlat talaló címét.

A fentiekben két olyan alkotó kiállításairól szoltam, akik a jelenlegi hazai ékszer-szcéna művészei közül a legmesszebb jutottak a nemzetközi sikerek és elismerés terén, noha többen – jelesül Huber Kinga, Kecskés Orsolya, Stomfai Krisztina, Vékony Fanni – dolgoznak ezen már évek óta kitartóan, jól érzékeltetve, hogy mennyire rögs út is ez Európának erről a részéről. (...) A háttérok feltárása ugyancsak megérne egy misét.

SIMONYI ISTVÁN
művészettörténész

(Vági Flóra *Vernissage en voyage – bijoux à la carte* című kiállítása. Déli pályaudvar, I. vágány, Budapest, 2015. szeptember 24–27. – Lőrincz Réka és Vági Flóra *Laikmetīgā pagātne / Contemporary Past* című kiállítása. Mākslas galerija Putti, Riga, 2015. október 16–30.)

Lőrincz Réka:
Pearl Truck – nyakék / Réka Lőrincz:
Pearl Truck. Necklace
[2015] *műanyag játékelemek, édesvízi gyöngy, réz, aranyozott, ragasztott, hosszúság: 38 cm / readymade plastic toy parts, pearl, gold-plated copper, glued, length: 38 cm*